

## Woorden vooraf

**Marcelino Oreja** 6

**Walter Scheel** 7

**Henk Jan Gortzak** 8

**Manifest** 9

## Leitbild

Goden, helden, heiligen, kunstenaars en persoonlijkheden  
in de Europese geschiedenis 11

**Paul Krontorad** Wat doet Europa op een stier?

Nationale clichés en produktieve veelvormigheid 12

**Susanne Piët** Les Musts van de communicatie

Totemisme toen en nu 18

**Gerhard Zacharias** Van chaos tot oppositie

Het Europese trauma 24

**Charles Hupperts en Elly Jans** Des dieux vivants

Olympische goden in de Europese cultuur 34

**Morič Mittelman-Dedinsky** Ketters, helden en volksheiligen

Een oneigentijdse beschouwing 46

**Dieter Ronte** Tussen hofetiquette en lifestyle

De kunstenaar als avantgardist 54

**Pieter Kievit** Bij de dood van een held

Drie leerstukken van Bertolt Brecht 62

**Michael Hutter** Transformaties van tijd en ruimte

Kunst als economische stimulans 72

## Lifestyle

Politiek, economie en cultuur in het hedendaagse Europa 81

**Karla Fohrbeck** Eerst profiel, dan stijl

Het moderne ik op het levenstoneel 82

**Bazon Brock** Sterren, deskundigen en helden

Persoonlijkheid als hoogste goed 94

**Stephan Sanders** Een onnatuurlijke dood

Lijkrede voor de jeugdcultuur 104

**Marja Gastelaars en Antoine Verbij** Helden van onze tijd  
De consistentie van de yuppie 116

**Frédérique Defesche** Van Mister Clean tot New Man  
Lifestyle in reclame 126

**Jack Lang** High tech, high culture  
Cultuur, politiek en economie in Frankrijk 136

**Rob Perrée** Met gevoel voor gevoel  
Duitse expressionisten in Nederland 142

**Michael Marschall von Bieberstein** De vloek van het  
geprefabriceerde beeld  
Europa tussen waarheid en mythe 150

**Walter Keller en Martin Heller** Het verlangen naar het woord  
De spraakmachinerie rond lifestyle 156

## Kruissprook

De Europese cultuur in confrontatie met niet-westerse culturen 161

**Huub Kuijpers** Het rendement van het gevoel  
Cultuur als produktieve factor 162

**Henk Jan Gortzak** 'Waar je gevallen bent, blijf je'  
De dubbelzinnige behoefte aan een Europese identiteit 172

**Bart Eijgenhuijsen** Contrasten  
Een essay in foto's 184

**Suzanne van Norden** Moederlandse geschiedenis  
Over identiteit en geschiedschrijving 194

**Leonel Brug** De primitieve westerling  
Freuds onderschatting van de voorouderverering 210

**Huib Schippers** De weerklank van verre streken  
Oosterse muziek in het Westen 216

**Yoshida Koichi** Het einde van de Europese mythe  
Een Aziatische kijk op muziek en economie 224

**Nico Vink** Haalt Simone op tijd de rechtszaal?  
Telenovelas in Brazilië 236

**Norman de Palm** De tongkus van een kwal  
Allochtone kunsten in het Nederlandse cultuurbestel 246

Verantwoording illustraties 254